

GREBBESTRAAT Beverwijk, 16 mei 1950

De Grebbeberg ligt in de gemeente Rhenen te Utrecht. De Slag om de Grebbeberg (11 mei - 13 mei 1940) is een episode tijdens de Duitse inval in Nederland, die werd gekenmerkt door hevige en bloedige gevechten. Een Duitse legermacht van ongeveer 23.000 man probeerde bij de Grebbeberg ten oosten van Rhenen door de Grebbelinie te breken. Deze werd drie dagen lang tegengehouden door eenheden van het IIe Legerkorps, terwijl het Nederlandse leger reserves liet aanrukken. In totaal werden er door Nederland 15.000 verdedigers ingezet. Op 13 mei mislukte een belangrijke Nederlandse tegenaanval ten noorden van de berg; tegelijkertijd werd op de berg zelf de achterste hoofdstelling onder de voet gelopen en brak het moreel van de reserves, continu bestookt door artillerievuur en die dag ook door duikbommenwerpers, waardoor ze naar het westen wegluchtten. Er werd besloten de hele Grebbelinie te ontruimen. Het Nederlandse leger verloor tijdens de strijd om de Grebbeberg volgens een telling van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie achttien officieren, 344 manschappen van een lagere rang en twintig vermisten, voor een totaal van 382. Een aantal van hen waren Beverwijkers vandaar dat de straat zo genoemd is.

MOERDIJKSTRAAT Beverwijk, 16 mei 1950

De aanval op de Moerdijkbruggen en de bruggen bij Dordrecht en Rotterdam werd uitgevoerd door eenheden van de 7e Fliieger Division onder leiding van General-major Kurt Student, en werd hiertoe versterkt met eenheden van het 22e Infanteriedivision Luftlande. In Nederland werd bij de Moerdijkbruggen, centraal op het Eiland van Dordrecht en op Waalhaven één Duits bataljon parachutisten afgeworpen. Dezen hadden als taak de bruggen bij Moerdijk en Dordrecht veilig te stellen voor de opmars door de 9e pantserdivisie. Zo ver naar achteren hadden de bruggen een verdediging die niet in de hoogste staat van paraatheid was gebracht in de nacht ervoor. De Moerdijkbruggen kwamen dan ook binnen korte tijd in Duitse handen. Ook de bruggen bij Dordrecht/Zwijndrecht kwamen vrijwel direct in Duitse handen. Hierna brandde de strijd om het Eiland van Dordrecht los, waarbij ruim 200 Nederlandse militairen omkwamen. Nederlandse troepen hielden tot het eind van de strijd stand in het noorden van het Eiland van Dordrecht. De strijd rond de bruggen - die voor beide zijden bijzonder bloedig en intensief was - duurde de ruim vier dagen en eindigde met het beruchte bombardement op Rotterdam. Pas hierna slaagden de Duitsers erin de bruggen te overschrijden - maar niet voordat de stad had moeten capituleren.

PEELSTRAAT Beverwijk, 16 mei 1950

De Peel-Raamstelling in Noord-Brabant was een Nederlandse verdedigingslinie die in 1939 werd aangelegd en op 10 mei 1940, de eerste Nederlandse oorlogsdag is gevallen. Op papier de sterkste verdedigingsstelling van het Nederlandse leger in 1940, maar ontgaan van haar kracht door het besluit in april 1940 om de hoofdmacht van de verdediging in Noord-Brabant op de eerste oorlogsdag te laten verplaatsen naar Vesting Holland. Uiteindelijk zou de Peel-Raamstelling nog steeds symbool staan voor felle strijd. En dan denkt men in het bijzonder aan de slag bij Mill. Deze slag, die daadwerkelijk zonder schroom als 'slag' mag worden aangeduid, was de meest bloedige in de meidagen van 1940 binnen het tijdsbestek van (minder dan) 24 uur en binnen zo'n klein gebied. Slechts de strijd om de stoplijn op de Grebbeberg op 13 mei kan de vergelijking doorstaan.